

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasov, piata mare Nr. 22. — „Gazeta” este:
Joi și Dumineca.

Prețului abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28. franci.

Anul XLII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 40.

Dumineca, 21 Maiu 2 Iunie

1878.

Scrisórea-programu a lui Sennyey.

Iuainte cu vreo 6 septemani, candu s'audi pentru prim'a-óra despre intrunirea partiteloru opoziționale diu camer'a maghiara, a conservatorilor cu ómenii stangei moderate, toti credeau cu dreptu cuventu, ca unulu din cei mai de frunte arangeri ai acestei uniuni va fi chiaru capulu partitulu conservativu br. Sennyey și ca densulu va si jocá in noulu partitu rolulu de capetenia. Se vorbea diu nou de unu ministeriu de coalitiune, de alu carui siefu se desemnase br. Sennyey. Nu s'a intemplantu inse asia cumu credea lumea. Sennyey deodata cu formarea noulu partitu opoziționalu si-a depusu mandatulu de deputatu parasindu astfelu aren'a activitatii sale parlamentarie. De ce s'a retrasu elu tocmai in momentulu acest'a? Nu era óre multiamitu cu pasulu intreprinsu de catra partitulu seu? Facutu-s'a óre fusiunea fara scirea seu in contra vointiei sale, ori-ca retragerea i-a fostu dictata de alte consideratiuni mai inalte politice?

Pana nu vomu fi convinsi de contrariulu, noi credemu cea mai din urma. Nu potemu intielege, cumu conservatorii maghiari se fi trecutu numai asia deodata in castrele straine, lasandu, cumu dice fói'a guvernamentală germana, pe conducutoriulu loru singuru cu stégulu. Déca baronulu Sennyey s'ar' fi retrasu cu totulu pentru totdeauna dela activitate parlamentara era alt'a, dér' intentiunea s'a nu a fostu niciddata acést'a. In scrisórea de adio, adressata de curéndu alegótoriloru sei, Sennyey esprima diu contra firm'a s'a credintia, ca va sosi si acelu timpu, in care principiile sale voru castigá terenu si atunci va fi gat'a — déca va mai fi in vieatia — a-si consacrá poterile in servitiulu loru. Va se dica Sennyey voiesce numai se-si pastreze poterile pentru viitoriu, candu i se va dá ocaziune a desvoltá o activitate si mai mare parlamentara, desi cumu dice, numai „cá unu modestu, dér' zelosu lucratoriu.” Déca lucrulu sta asia, atunci nu e de lipsa multa sagacitate spre a gaci adevératulu motivu alu retragerii sale. Sennyey erita a se declará solidariu cu ómenii stangei, se da la o parte, pentru cá se-'si conserve nimbulu, se nu se faca imposibilu, se póta incapé mai lesne in viitórea combinatiune ministeriala. Retragerea lui appare dér' mai multu cá o stratagama politica.

Déca inse vomu si abstrage dela acést'a, nu vomu poté denegá enunțiatiei celei mai recente a lui Sennyey importantia ce o are in impregiurarile actuale. Scrisórea ce a adressat'o alegótoriloru sei contine unu programu formalu, care merita o mai de aprópe consideratiune cu atatu mai vertosu, cu catu br. Sennyey este, cá se intrebuintiamu espressionea fóiei guvernamentală, o „potentia politica”, de cari maghiarii possuđu fórté puține. O insusire inainte de tóte 'lu distinge intre barbati de statu ai tierii unguresci și aceea este tactulu, calcululu rece, moderatiunea ce-o possuđe in mare gradu. Si poté tocmai acést'a insusire, atatu de rara la connationalii sei, 'lu face capabilu de a jocá inca unu rol insemnatu in Ungari'a. Scrisórea mentionata mai este inca insemnată, pentru ca br. Sennyey critica intrens'a aspru sistemulu presentu de guvernare.

„Multe ar' trebui se se schimbe si se se imbunatátesca, chiaru acolo, unde se arata unele simptome de imbunatatire; progressulu ar' trebui se fia cu multu mai mare, pentru cá se potemu vedé implinite dorintiele nóstre moderate, dér' indreptatite” esclama Sennyey. Dupa acést'a declara, ca convictiunea s'a si astadi cá intotdeauna e, ca sustinerea legaturii legale de statu cu Austri'a — pe lenga conservarea drepturiloru constitutionale si interesselor materiale ale Ungariei — este principal'a garantia a independintiei si esistintiei statulu ungaru. Mai departe se declara pentru

conservarea institutiuniloru constitutionale ale tierii, a parlamentarismulu, dér' este convinsu, ca aceste institutiuni parlamentarie, pentru cá se fia mai folositorie si se aiba o basa mai senatósă, receru o reforma a corpuriloru legiuitorie.

Sennyey cere apoi o reformare radicala a administratiunei. „Pentru aceea — dice — punu unu pondu atatu de mare pe-o fundamentala si sistematica imbunatatire a administratiunei, fiinduca sunt convinsu, ca prin efectulu moralu, ce-lu produce functiunea organica a administratiunei, redicamu pe locuitorii acestei tieri la nivelulu civilisatiunei si culturii europene, ii facemu a se bucurá de adevérat'a libertate, a respectá ordinea, asiguramu mai bine isvórele venitulu statulu si conservamu caracterulu nationalu si interessele nationale ale tierii. Déca, dice, amu fi avutu o mai buna administratiune si financiele nóstre ar' fi fostu consolidate, negotiarile de impacare cu Austri'a poteau se aiba unu resultatu mai fericitu. . . Prin aceea, ca se denumescu amplotatii de catra statu, inca nu s'a corespunsu cerintelor reformei administrative. „Dupa a mea parere, dice Sennyey, cetatianulu tierii acesteia, care póta si trebuie se póte in tóte impregiurarile multe si grele sarcini, este indreptatitu a pretinde, cá se se póta bucurá de-o administratiune si justitia relativu eftina si acomodata firei simple si obiceiuriloru sale. Vointia natiunei de a aduce jertfe, póte se fia fora margini, dér' potintia, facultatea ei de a jertfi, 'si are marginile sale si prin urmare este dator'a guvernulu a crutiá, a cautá si a desvoltá acést'a facultate.

„In fine sunt convinsu — esclama Sennyey — ca locuitorii acestei patrie fara distinctiune de nationalitate si de confessiuni sunt avisati la olalta si la o iubire, concordia si tolerantia reciproca; apoi ca aceste simtieminte se potu promová numai prin respectulu si neviolabilitatea drepturiloru si a posesiunei, precumu si pe terenulu religionariu prin efectulu salutaru alu autonomiei eserciate sub inspectiunea statulu, care se fia garantata prin lege si se se estinda si asupra credintiosiloru bisericeii catolice. Numai atunci va fi in adevéru atinsu scopulu sublimu alu legiloru dela 1848: egala indreptatire si reciprocitatea confessiuniloru, scutita prin libertatea consciintiei, care este cea mai inalta aspiratiune spirituala. . . Silintiele mele au fostu bune, mari si juste dér' nu li s'a datu spriginulu doritu. . .”

Acest'a e cuprinsulu scrisórei lui Sennyey. Principiile sale de astadi nu diferu de cele ce le-a desvoltatu in cuventarea s'a de programu tienuta in Ianuariu 1875 in camer'a maghiara. Atunci cá si acuma Sennyey a pretinsu o reforma radicala a administratiunei in Ungari'a. Densulu vede unde e bub'a, cunosce reulu, dér' óre a gasitu si leaculu adevératu pentru sanarea lui? O buna administratiune este conditiunea de viétia a fiacarui statu si acést'a ne lipsesce atatu la interne cá si la finencie, si justitia, cá si la tóte, dice Sennyey. Cumu intielege inse „imbunatatirea fundamentala si sistematica a administratiunei”? Este óre posibilu o buna administratiune acolo unde legile sunt apasatórie pentru maiortatea absoluta a poporatiunei? Dlu Sennyey voiesce se redice pe locuitorii acestei tieri „la nivelulu civilisatiunei si a culturii europene”, elu sustiene, ca administratiunea trebuie se fia acomodata naturei si datineloru cetatianulu, cumu crede elu inse a ajunge la tient'a inalta a unei administratiuni, care se multiamésca si se fericésca poporatiunea tierii, cumu isi inchipuiesce reformarea ei, fara o reformare radicala a legiloru tierii, fara recunoscerea si aplicarea reala a principiulu de egala indreptatire pe tóte terenele vietiei de statu?

O buna administratiune trebuie se se bazeze inainte de tóte pe dreptate. Legea se nu privilegieze pe nimenea, fia individuu, fia casta, fia po-

poru, in desavantiu celuilaltu. Cu alte cuvinte legea se fia față de toti in aceea-si mesura drépta. Dér' nu-i destulu cu atatu: si aplicarea legeri trebuie se fia drépta, correcta, conscientiósă asia cá printrens'a se nu suferé nimenea, ci dincontra se fia spre folosulu tuturoru. Vedemu cu totii, si dlui Sennyey nu i-a remasu necunoscutu, cumu se practiséza dreptatea in Ungari'a. Esistintia reului nu-o póte negá astadi nimenea, delaturarea lui o recunoscú toti de-o problema a statulu, adevératulu leacu inse nu l'a aflatu nici br. Sennyey.

Atatu legislatorii maghiari dela 1848, catu si cei ce au venitu dupa ei, s'au insielatu cumplitu, déca au creditu, ca este de ajunsu egal'a indreptatire a confessiuniloru spre a multiami popórele nemaghiare din Ungari'a si Transilvani'a. Déca dlu Sennyey nu possuđe alta buruiéna pentru frigurile, de care este scuturata necontentu poporatiunea acestoru tieri, atunci nu-o va poté redicá niciddata la „nivelulu civilisatiunei si alu culturii europene.” Mediulu celu mai puternicu pentru progressulu unui poporu este limb'a s'a, acestu elementu, in care traiesce cá pescele in apa. Cumu se respecta inse limb'a natiunalitatiloru in statulu maghiaru? Sennyey dice, ca „simtiulu de iubire, concordia si tolerantia reciproca intre locuitorii patriei se póte promová numai prin stim'a si neviolabilitatea drepturiloru si a posesiunei.” Esista inse o posesiune mai santa dela Dumnedieu data, unu tesauru mai scumpu pentr'unu poporu, cá limb'a si natiunalitatea s'a?

Statulu nu va poté infiori, progressu adevératu nu va poté fi pana atunci, pana candu administratiunea va fi basata pe unu sistem de persecutiune a limbei si natiunalitatii popóreloru nemaghiare; aceste nu se voru bucurá de adevérat'a libertate, pana candu individualitatea loru va fi necontentu amenintata. Cine va poté si numai visá de o drépta séu buna administratiune acolo, unde se mesura cu cumpene diferite, unde cetatianulu, care apartiene rasei domnitórie cu trupulu séu cu sufletulu séu cu trupu si sufletu, este mai bine vediu inaintea legeri, decatu celu de alta limba si nationalitate, unde libertatea, patriotismulu, progressulu in tóte devine unu monopolu mai exclusivu alu unui singuru poporu. Baronulu Sennyey are fórté dreptu, candu sustiene, ca nu este bine a totu pretinde jertfe dela popóre, ca trebuie se li se si dé ceva, trebuie inainte de tóte se fia crutiate si desvoltate poterile loru, pentru cá se crésca si crescendo se se marésca si facultatea loru de a jertfi. Br. Sennyey 'si-a alesu o prea nobila si frumósă tienta voindu cá prin punerea in praca a principiiloru sale privitórie la reformarea administratiunei se faca, cá poporatiunea acestoru tieri se se bucuré de adevérat'a libertate, de binefacerile culturii si ale civilisatiunei, de bunastare materiala. . . Aceste sunt inse nesce plante, cari nicidecumu nu se potu desvoltá sub ceriulu innuoratu alu terrorismulu nationalu.

Canteculu gintei latine.

Natiunea romana a reportatu dilele aceste o victoria literaria din cele mai onorifice. Cetitoriloru nostri le este cunoscutu ca societatea limbiloru romane din Montpellier a fostu scrisu unu premiu pentru cea mai buna poesia, care va avé de obiectu „Canteculu gintei latine.” Cu ocaziunea Serbariloru latine ce avura loc dilele aceste la Montpellier, s'a tienutu concursulu si intre toti poetii latinatati, cari au emulatu la acea serbare cu ingeniele loru, a primitu cunun'a d. V. Alesandri. Onóre ilustrulu si genialulu nostru poetu. De aci incolo numele lui va resuná dela Dunare pana la Oceanulu atlanticu si tóte popórele latine voru cantá dulcele si melodiosulu imnu alu bardulu gintei latine.

Eata ce ne relatéza „Press'a” din Bucuresci:

„Societatea Limbelor Romane a anuntiatu, printr'o programa speciale, pentru Marti'a Pasciloru din anulu curentu, ce coincidase cu aniversarea implinirii a doue mii de ani dela fundarea orasiului Aquae Sextiae (Aix en Provence) ca va conferi, in siedinti'a solemna a celui d'alu doilea concursu alu seu trienalu, unu premiu, consistandu intr'o mare cupa simbolica de argintu, autoriului, ce va presinta cea mai buna poesia, avendu de obiectu: Cantecele Latinului séu Cantecele Gintei Latine.

„Programulu acestui concursu, pe care l'am publicatu deja in mai multe ronduri, inspira ideea Bardului eroiloru dela Griviti'a de a luá parte la lupt'a glorioasa a geniuriloru poetice de vitia latina, si intindiendu cordele sublimei sale lire, intona, din retras'a s'a locuintia dela Mircesci, celu mai melodiosu Imnu alu ginte latine, care rapi admiratiunea membriloru, ce compuneau juriulu. Cu cantulu seu, poetulu Alecsandri proba inca odata omenirei, ca natiunea romana a mostenitu tote virtutile si calitatile ginte din care descinde, si ca cu tote ca fu izolata la portile Orientului, dens'a a sciutu se le conserve intacte, cá se póta dá, la ocazioni, eroi pentru Griviti'a si eroi pentru Montpellier.

Dér' eata Cantecele Gintei Latine, intonatu de Bardulu Curcaniloru dela Griviti'a:

CANTECELE GINTEI LATINE.

Latin'a ginta e Regina
Intre-ale lunei ginte mari;
Ea póta 'n frunte-o stea divina,
Lucindu prin timpii seculari.
Menirea ei totu inainte
Mareti indrepta pasii sei,
Ea merge 'n capulu altoru ginte
Versandu lumina 'n urm'a ei.

Latin'a ginta i o vergina
Cu farmecu dulce, rapitoru;
Strainu 'n cale'i se inclina
Si pe genunchi cade cu doru.
Frumosa, vie, zimbitoru,
Sub ceru seninu, in aeru caldu,
Ea se oglinda 'n splendidu sóre,
Se scalda 'n mare de smaraldu.

Latin'a ginta are parte
De-ale pamentului comori,
Si multa voiosu ea le imparte
Cu celelalte-a ei surori.
Dér' e teribila 'n mania,
Candu braçiuulu ei liberatoru
Lovesce 'n crud'a tirania
Si lupta pentru-alu ei onoru.

In diu'a cea de judecata,
Candu, faça 'n ceru cu Domnulu santu,
Latin'a ginta-a fi 'ntrebata:
Ce ai facutu pe acestu pamentu?
Ea va raspunde susu si tare:
„O! Dómne, in lume catu am statu,
„In ochii sei plini de-admirare
„Pe tine te am reprezentatu!

„Cantulu poetului romanu fu judecatu de catra unanimitatea membriloru, cari compuneau juriulu concursului, superioru canturiloru presintate de catra poetii celorlalte natiuni sorore, cari au luatu parte la concursu, si prin urmare decise, cá premiulu indicatu se fia conferitu poetului romanu. D. Roqueferriér anuntia poetului nostru rezultatulu concursului, prin urmatórea telegrama din 7 (19) ale lunei curente:

„Alecsandri.

„Mircesci.

„Juriulu, compusu de Mistralu, Tourtoulon, Quintana, „Obedenaru si Ascolu, Ve confera, in unanimitate, premiulu „Cantecele Latinu. Ve asteptamu. — Semnatu, Roqueferriér.“

„Cu tota dorinti'a ce avu poetulu nostru de a luá parte la serbarile ce au urmatu concursului, si la cari era cu nerabdare asteptatu de catra cultorii museloru din celelalte natiuni si de catra Societatea Limbelor Romane, Dlu Alecsandri, impedecatu de afaceri personale, fu nevoitu a declina invitatiunea. Abia raspunde inse, multiamindu societatii limbelor Romane de premiulu conferitu operei sale si primi o noua telegrama din partea dlui A. de Quintana y Combis, care oferise societatii premiulu in coprinderea urmatórea:

„Vasile Alecsandri.

„Gar'a Mircesci, Romani'a.

„Primiti, cu cordialele mele felicitari, urarile ce facem pentru Romani'a. D-vóstra, care sunteti unu mare poetu

„binevoiti a fi ecoulu simpathiloru poetiloru latini, reuniti „la Montpellier. — Semnatu: Albert Quintana.“

„La acésta telegrama, dlu V. Alecsandri raspunde imediatu prin cea urmatórea:

„Domnului de Quintana, presedintele societatii limbelor romane.

„Montpellier.

„Raportandu pretioasele sale simpathii asupra tierrei „mele, societatea limbelor romane mi-a facutu indouitu de „scumpa pronuntiarea s'a in favorulu meu. Binevoiti, ve „rogu, a fi interpretulu aceluasi sentimentu pe lenga con- „fratii mei latini, si a priimi personalmente prea sincer'a „mea gratitudine.

„Alecsandri.“

Programulu dilei, in care s'a incununatu cantecele Gintei latine de Alecsandri, a fostu urmatoriulu:

1. Siedinti'a solemnela a concursului, pentru Cantecele Latinului, s'a deschisu cu esecutarea musicala a canteceleu canadianu; 2. Discursulu de deschidere alu domnului Quintana Y. Combis, deputatu alu camerei din Madridu si comissariu alu Spaniei la expositiunea din Parisu; 3. Esecutiunea unei arii nationale romane; 4. Reportulu francesu alu dlui Roque-Ferrier asupra poeziiloru concursului; 5. Proclamarea lauriatiloru si atributiunea cupei data de d. Quintana si a ramurei de lauru, data de societatea Parage etc.; 6. Citirea poeziiloru incoronate séu mentionate; 7. Esecutarea musiciei, compusa de d. Marchetti din Rom'a pentru „Cantecele latinului“; 8. Discursurile delegatiloru; 9. Esecutarea Marsiului incoronarei, compusu de d. Filippu Pedrell.

Afara de acestea, in aceeasi di, inainte de amedi si sér'a, s'au mai urmatu felurite adunari si petreceri in mai multe parti ale orasiului.

La situatiune.

Brasiovu, in 1 Iuniu 1878.

De cate ori ne gandimu la situatiunea monarchiei nóstre, ni se infaçisíza doue mari semne de intrebare; unulu privitoriu la impacarea dualistica, altulu la politic'a nostra esterióra. Cumu se voru resolvi cestiunile aceste grave, dela cari depinde chiaru viitorulu imperiului? Corpurile reprezentative adunate in capital'a Austriei desbatu tocmai acuma asupra loru. In adunarea deputatiloru austriaci se discuta legile de impacare, pre candu delegatiunile se ocupa cu congressulu, cu sfer'a intereseloru austriace, cu creditulu de 60 miliónu si cu pregatirile militare pe la fruntarie. Resultatulu desbateriloru din senatulu imperialu nu 'lu cúnoscemu, dér' scimu, ca au decursu in cele trei dile d'antaiu, cu mare infocare. Vorbitori insemnati au combatutu cu argumente tari pactulu dualisticu si neajunsele sale si se intielege, ca nici sistemulu, care a creatu acestu pactu, nu a ramasu crutiatu.

„De ce se fimu totu noi aceia, dela cari se cere cá se céda, nu s'ar' poté cá si Ungari'a se céda odata? Cumu amu facut'o cu cafeu'a si cu petroleulu, asia trebuie se-o facemu acuma cu cuot'a si cu restitutiunea impositeloru. Atunci amu disuba si amu reusitu. Trebuie se avemu si acuma curagiulu se dicemu ba.“ In aceste puçine cuvinte, ce le-a vorbitu unulu din sieffi nemtiloru decembristi, vestitulu Dr. Herbst, se oglindéza spiritulu, de care au fostu conduse desbaterile din urma ale camerei austriace. Nemtii austriaci condamna pactulu, ilu numescu chiaru stricatiósu si dicu, ca déca se si cere dela densii se'lu primésca cá la 1867 de sil'a impregiariloru, se fia scutiti celu puçinu alte noi sarcine, ca-ci cele vechi le sunt deja destulu de grele si aprópe nesuportabile. Se intielege, ca opositiunea nu a lasatu se tréca ocaziunea spre a lovi barbatesce in sistemulu dualisticu. Conte Hohenwart l'a combatutu mai tare, dicédu, ca ból'a de care suferu Austri'a si Ungari'a nu este alta, decatú urmarea pactului dela 1867. Lovirile indreptate in contra dualismului, sunt atatu de dese, incatu chiaru cei ce se dedasera cu ele, s'au pusu pe ganduri.

Se trecemu la politic'a nóstra esterióra. Despre acést'a a datu unele delusiri contele Andrásy in delegatiuni. Este greu a-si forma o idea chiara din cuvintele ministrului nostru de esterne, este greu, ca-ci densulu a asiguratú in espunerea s'a, ca politic'a cabinetului austriacu nu s'a schimbatu, ca a ramasu cea de mai inainte. Déca amu sci dér', cumu a fostu mai inainte, amu poté se judecamu cumu este astadi. Ne tememu, cá se nu fi fostu si se nu fia inca si acuma nechiara, nesigura si neotarita, cumu apparu tote

actele mai recente ale oficiului nostru de esterne. Semburele espunerei lui Andrásy l'am impartasitu deja in numerulu trecutú, remane dér' a mai adauge cuprinsulu declaratiuniloru sale ulterióre.

La intrebarea ce i-a adresat'o br. Bánhydi sei numésca acele puncte ale tractatului dela San-Stefano ce le crede stricatióse intereseloru monarchiei, a raspunsu contele Andrásy, ca cu respectu la apropiat'a intrunire a congressului, nu se póte exprímá detailatu asupra loru, dér' va espune unele puncte mai principale. Cabinetulu austro-ungaru, dise elu, voiesce cá pacea ce va urma dupa resbelu se fia durabila, de aceea l'a ingrigitu estinderea prea mare a Bulgariei stipulata in tractatulu dela San-Stefano. Elu crede ca este periculosu pentru pacea Europei, déca in favorulu unei nationalitati s'ar' creá unu statu compactu, care s'ar' poté sustiené numai prin suprimarea altoru elemente. Importantu este mai departe, ca cabinetulu austriacu remonstréza cu deosebire in contra punctului 8 alu tractatului, care stabileste ocupatiunea de doui ani a Bulgariei de catra trupele russe si comunicarea loru prin Romani'a in timpulu acést'a. Conte Andrásy combate stipulatiunea numita cu cuventu, ca o asemenea ocupatiunea ar' dá numai ansa la o continua nelinistire si neincredere. In fine dice, ca ar' dori unele modificatiuni privitorie la marirea teritoriala a Serbiei si a Muntenegrului, in contra carei'a in principiu n'are nimicu a obiectá. Montenegru s. e. se nu se marésca asiá cá se suferu prin aceea comerciulu monarchiei si comunicatiunea ei cu Orientulu.

In siedinti'a din 30 Maiu a mai spusu Andrásy, ca inca nu se scie diu'a, in care se va intruni congressulu, ca nu cúnosce resultatulu negociatiloru anglo-russesce, crede inse, ca nu s'a stipulatu nimicu in contra intereseloru Austro-Ungariei. Dela Russia n'a sositu inca pana acuma nici unu raspunsu multumitoriu pentru Austri'a, marturisescú Andrásy. Eata unu punctu, care ar' trebui se ingrigésca multu pe toti cei ce dorescu o pace durabila si cu deosebire pe „Molke alu pacii“, cumu numescú pe cont. Andrásy intr'o brosiura unu famulus de alu biuroului de pressa.

Si ce dise numai d. Andrásy despre Basarabia? Nici unu cuventu. Se intielege — raspunde densulu unui interpellante, — ca in Romani'a trebuie se fia sustienuta libertatea Dunarei, de aceea nici nu am mai facutu mentiune de ea!? Dér' cumu intielege elu libertatea Dunarei? Asia cá Bismarck si Gorciacoff, cá Russi'a se ié Basarabi'a pana la Reni si gurile Dunarii se le lase in paz'a Romaniei? Se vedemu ce va dice congressulu!

Caletori'a Domnitorului Carolu in Olteni'a.

Mercuri, 10 Maiu v., aniversarea suirii M. S. pe tronulu Romaniei, I. S. aflandu-se in Pitesci a mersu la biseric'a cathedrala a orasiului, unde s'a cantatu unu Te Deum de P. SS. episcopulu de Argesiu. In faça cathedrala se aflau insirate mai multe regimente din diferite arme sub comand'a dlui generalu Racovitia, care au defilatu dupa seversirea serviciului divinu pe dinaintea M. Sale. Intercédu-se la cuartiru, a primitu mai antaiu felicitarile tuturor oficiariloru presinti in Pitesci, cu care ocaziune d. generalu Cernatu, ministru de resbelu, a felicitatu pe M. S. din partea armatei, dicédu, ca si in viitoru, cá si in trecutú, ea va sci se lupte si se móra pentru patria si Domnitoriu. M. S. a multiamitu, respundiendu, ca a fostu mandru de a se afia in capulu unei armate, care cu atata vitejia si-a facutu datori'a pe campulu de lupta. Dupa acést'a a urmatu gard'a orasienséca, consiliulu municipal si celelalte autoritati, precamu si mai multi particulari, cari au venitu se felicite pe M. S.

La órele 11 M. S. a plecatu cu trasur'a spre Curtea de Argesiu, intempinatú pe totu drumulu de aclamatiune poporului, care esieá in vestiminte de serbatóre. La comuna Merisiani, proprietatea dlui senatoru Al. Zisu, a luatu dejunulu cu tota suit'a, dimpreuna si cu d. aginte alu Serbiei care fusese invitatú de I. S. se viziteze Curtea de Argesiu. La finele dejunului d. generalu Racovitia a redicatu unu toastu in senatatea MM. LL. Domnului, Dómnei, pentru armata si pentru marirea, libertatea si neatarnarea tierrei, la care M. S. a binevoitu a raspunde prin cuvinte fierca calduróse.

La órele 4 d. a. M. S. a sositu la Curtea de Argesiu unde gasi orasiulu impodobitu in modululu celu mai stralucitu. Mai inainte de tote merse la biseric'a domnesca a lui Radu-Negru Voda, unde P. SS. parintele episcopu de Argesiu oficiá unu serviciu divinú, ér' de aci se duse la cuartirulu: ce'i erá pregatitu la locuint'a primariului, si unde a asteptá unu publicu numerosu, precumu si elevii si elevetele din acelu orasiu, care rostira mai multe discursuri si poezii patriotice. La prandiu primariulu tienú o cuventare plina

de simțieminte frumoșe, la care M. S. răspunde, închinându-se pentru prosperitatea orașului și în sănătatea orășienilor. Săr'a seminaristii episcopiei de Argeșiu, precum și elevii școlii primare, facura M. S. o frumoasă serenadă. Orașului era iluminat și împodobit cu multu gustu.

A două di, 11 Maiu, timpul fiindu ploiosu, M. S. nu s'a potutu urmá caletori'a spre Campu-Lungu, și peste di a visitatu mai antaiu seminariulu și școlile primare, ér' după aceea s'a dusu la monastire, unde a visitatu cu deamănuntulu restauratiunea acestui pretiosu monumentu istoricu, însoțitu fiindu de d. Le Comte, distinsulu artistu franceșu, carui'a este incredintiatu restaurarea monastirei. După acest'a M. S. a facutu o visita P. SS. parintelui episcopu Ghenadie. — Săr'a orașulu a fostu frumosu iluminatu. M. S. Domnitoriulu a facutu o preambulare pe strad'a principala a Curtii de Argeșiu, unde orășienii l'au întâmpinatu cu urari frenetice și l'au recondușu la cartirulu princiaru cu o orchestra de lautari. Aici s'au facutu dinaintea ferestreloru M. S. dantiuri nationale, la care M. S. a privitu peste două ore cu celu mai viu interesu.

„Monit.“
Vineri dimineață, 12 Maiu, M. S. Domnitoriulu a parasitu Curtea de Argeșiu în sunetulu clopoteloru și alu urariloru unanime ale poporului și s'a îndreptatu spre Campu-Lungu, unde a ajunsu pe la orele 4 d. a. La toate stațiunile M. S. a fostu întâmpinatu cá și pana aci de catra locuitori și de catra elevii școliloru, cu flori, cu imnuri și cu aclamari entusiaste. La Musetesci M. S. voindu se respălătesca silintiele date de invetiatoriulu școlii, cu exercitarea copiiloru chiaru și la manuirea armeloru a binevoitu alu decora cu medalia. La Domnesci M. S. a luat dejunulu sub unu umbrariu improvisatu. În timpul catu a statu aci, a binevoitu a consolá pe veduvele soldatiloru cađiuti în lupta și a decora pe unii raniti. La Campu-Lungu cá și la Domnesci primirea ce s'a facutu Domnitorului a fostu din cele mai caldúrose.

Dumineca, 14 Maiu la orele 8¹/₂ I. S. Domnitoriulu a pornitu din Campu-Lungu. După o caletoria de 4 ore prin muntii cei mai incantatori ai districtului Muscelu, M. S. Domnitoriulu a ajunsu la satulu Gemenea, frontier'a districtului. Aci I. S. fú întâmpinatu de prefectulu districtului Dambovit'a. Aci primariulu și proprietariulu au primitu pe Mari'a S'a cu discursuri de bunavénire, terminata în strigarile de ur'a ale poporațiunei adunate în mare multime în cartea proprietatii. După acest'a s'a urmatu dejunulu sub unu umbrariu mare și fôrte frumosu, la care Înaltimea S'a a binevoitu a intruni pe primariulu comunei și pe gazda. La orele 2, Mari'a S'a, escortata de o multime de sateni și primari, a pornitu spre Tirgoviste unde s'a facutu intrarea pe la 6¹/₂ ore. Poporațiunea vechei capitale a țierei nu s'a lasatu a fi întrecuta de celelalte orășie, pe unde trece Mari'a S'a și mai tóta esise înaintea suveranului la barierea orașului. Mari'a S'a a mersu dreptu la biseric'a catedrala. După terminarea servitiului religiosu, Mari'a S'a merse la cas'a dlui Bratescu, ce se pregatise și se împodobise fôrte frumosu de catra proprietariu, pentru resiedintia Mariei Sale.

M. S. Domnitoriulu, în diu'a de 14 Maiu, a facutu o excursiune în trasura la Rucaru. Plecarea a avutu locu la 9 ore dimineață. Mari'a S'a s'a opritu în cale la Namaesci, spre a visitá monastirea, a carei biseric'a sapata în stanca, merita de a fi admirata. La comun'a Dragoslavele, Mari'a S'a, aflandu ca sunt doi soldati raniti din campania trecuta, a binevoitu a i chiamá în presentia S'a și a i decora. La Rucaru M. S'a a fostu primitu cu acelasiu entusiasm, cu care natiunea întreaga l'a întâmpinatu pretutindeni; în caletoria, în cateva comune, M. S'a a vediu cu deosebita satisfaciune pe elevii școliloru primare rurale facundu manuirea armeloru cu nesce [pusci de lemnu improvisate, precumu și evoluțiunile școlii de campania. Elevii erau comandanți de chiaru unulu dintre densii. M. Sale i s'a oferitu o collatiune în casele dlui Bastea, celu mai însemnatu dintre mosnenii acelei comune. Gazd'a și sociulu ei au avutu onóre a luá locu la méșă, la drépt'a și steng'a Domnitoriului. M. S'a a admiratu cu deosebire costumulu nationalu atatu alu gazdei catu și alu tuturor locuitoriloru din Rucaru, unde acest'a e conservatu în tóta corectiunea și spléndorea tradiționala.

Dupa două ore de petrecere la Rucaru, Mari'a Sa S'a înapoiatu pe aceeași cale la Campu-Lungu.

„Monitoriulu“ mai publica și urmator'a telegrama de felicitare ce consiliulu de ministri a tramisu Domnitoriului în diu'a de 10 Maiu precumu și răspunsulu Mariei Sale:

„Prea Înaltiate Dómnne Diece Maiu de douăsprezece ani represinta pentru Romani'a diu'a mare a istoriei sale contimporane. În împregiurarile grele de astadi Romani'a nu uita împortanti'a acestei dile, nu uita bunurile ce deja datoresce și sperantiile înca crescú despre bunurile ce astadi ne va mai aduce. A serbá diu'a de 10 Maiu, este a serbá numele Mariei Vóstre, este mai alesu astadi, a ne aminti aliantia ce, acum douăsprezece ani, s'a încheiatu între Înaltimea Vóstr'a și între natiunea romana, și care, prin

croismulu și abnegatiunea Mariei Vóstre, a primitu în anulul acest'a sigillulu ce popórele punu pe actele nedisolubile.

Da, Mari'a Ta, Romanii, acumu mai multu de catu ori candu, hranescu credintia, ca sub auspiciile Înaltimei Vóstre și prin virtutile militare și cetatienesci ale marelui capitanu, ale Constitutionalului Domnu Carolu I, tier'a nóștra va birui tóte greutatile, tier'a nóștra va ajunge la împlinirea destinateloru sale. Consiliulu Vostru de ministri, exprimendu-ve aceste simțieminte, aceste credintie, are convictiunea, ca este pe langa Înaltimea Vóștra întrepretulu sinceru alu însusi simțieminteloru natiunei romane.

Consiliulu de ministri: I. C. Bratianu, M. Kogalnicénu, G. Chitiu, Cernatu, Eug. Stătescu, I. Campineanu, P. S. Aurelianu.

M. S. Domnitoriulu a răspunsu astfelu:

„Dlui presiedinte alu consiliulu de ministri! Cu o viua placere primescu felicitarile ce 'mi-a adresatu consiliulu de ministri în acéșta di, scumpa animei mele. Acumu candu Romani'a a aretatu prin fapte ceea ce este în stare a face, mai multu de catu oricandu sunt incredintiatu, ca Dumnedieu ne va ajutá a birui tóte greutatile și ca cu concursulu luminatu alu consiliariloru Mei tier'a nóștra va ajunge la împlinirea destinateloru sale. Carolu.“

Domnitoriulu Carolu a adresatu dlui ministru-presiedinte alu consiliulu I. Bratianu urmator'a scrisória:

„Scumpulu meu presiedinte alu consiliulu de ministri! În timpul de 11 ani, dela 1866 și pana în anulul trecut, diu'a de 10 Maiu devenise pentru țiera o data ce i placea a serbatori în aducerea aminte a suirei Mele pe tron, și scumpa erá animei Mele acea di, ca-ciea 'mi amintea solemn'a legatura strensa între natiunea romana și Mine.

10 Maiu a devenitu cu anulul încetatu un'a din cele mai mari date ale istoriei nationale, ca-ciea poporulu romanu sferemá în acea di jugulu umilitoriu, celu apasá de seculi și se proclamá de sine statatoriv.

Tier'a a serbatu estu-timpu pe 10 Maiu cu unu îndouitu entusiasm: cá primul aniversariu alu independenției și alu douăsprezecelea alu întornării Mele.

Felicitarile cele mai caldúrose, urarile cele mai vii Ne-au fostu tramise Dómnnei și Mie, din tóte partile, din tóte unghiurile patriei. Capital'a Romaniei, de care Me aflamú departe în acea di, fiindu în caletoria în Olteni'a, spre a inspectá vițez'a nóștra ostire, capital'a s'a unitu cu tier'a întreaga, și Dómn'a a fostu martora a unoru demonstrațiuni patriotice și magulitórie, care dovedescu, catu de viu iubiti Mei Bucuresceni simtu totu ce se atinge de marele interesu nationalu.

În cursulu calatoriei Mele, peste Argeșiu și peste Oltu, amú fostu pretutindeni întâmpinatu cu veselie și cu neîndoióșe semne de devotamentu.

Aceste manifestari, în urm'a evenimenteloru, prin care a trecutú tier'a, în urm'a sacrificieloru, ce a fostu nevoita a îngadui și este gat'a a îngadui înca, pentru independenția și marirea ei, au fostu îndouitu de scumpe pentru Mine și 'mi au datu increderea, ca cu ajutoriulu A-Totu-Poternicului și cu barbatia filoru ei Romani'a va sci a esi cu bine din greutatile orei presente.

Te rogu dér', scumpulu Meu presiedinte alu consiliulu, a aretá îndeobște tutuloru, din partea mea și a Dómnnei, viu'a Nóștra grațitudine pentru tóte urarile și felicitarile ce Ni s'au tramisu la 10 Maiu de corpurile și autoritatiile constituite ale statului, de comerțiu, industria, profesiuni libere și particulari.

Pentru unu Domnu, cá și pentru unu parinte, este o mare mangaiere și întarire sufletéșca a vedé la dile mari și memorabile, poporulu întregu, cá o singura familia, stringendu-se cu anim'a împregiurulu Seu și încungiurandu-lu cu dragostea lui.

Primesce, cu acéșta ocașiune, reinnoirea afectuóșei și nemarginitei stime ce 'ti pastrezu.

Bucuresci, 17 Maiu 1878.

CAROLU.“

Dela Sinodulu gr. or. din Sibiu.

Siedinti'a VII-a. Începutulu ilu facú dep. G. Fagarasianu prin o propunere în privinti'a împartirii ajutoriulu de statu. O alta propunere de interesu mai generalu

a fostu cea urmator'a a dep. V. Romanu, care carulu pușinu camu înglodatu alu Metropoliei nóștre ar' voi se lu puna la cale, cá se amble mai iute și mai regulatu. Numitul domnu deputatu: considerandu, ca suprem'a reprezentantia a bisericiei nóștre, congressulu nationalu bisericescu nu s'a mai intrunitu de multi ani pentru împlinirea înaltei sale chiamari, considerandu, ca nici consistoriulu metropolitanu nu se aduna regulatu; considerandu urmările grave ce resulca de aici pentru metropoli'a întreaga și pentru archidieceșă în deosebi, invita pe sinodu a esmite din sinulu seu o comisiune de trei, care în cointelegere cu parintele archiepiscopu și metropolitu se încerce a delaturá catu mai curéndu și prin tóte mediulócele recerute reulu și pedecile esistente. Astfelu de comisiuni aréta vorbitoriulu, ca s'ar' fi esmisu și din partea sínódeloru din Aradu și Caransebesiu. — Se transpune comisiunei pentru propuneri.

Dep. E. Brote face apoi urmator'a propunere:

„Din considerare, ca îndeplinirea afaceriloru din archidieceșă ar' fi luatú unu cursu abnormalu; ca biseric'a redicata de nemuritoriulu Andreiu Siagun'a la o trépta înalta, nu ar' fi adi reprezentata afara asiá, precumu o ar' pretinde interesulu și demnitata ei; ca organele singulare ale organismulu bisericescu ar' funcționá neregulatu și n'ar' corespunde datoritiei ce le impune legea; ca cauzele economice și școlare n'ar' fi în ordinea, în care ar' trebui se fia; numitul deputatu propune urmator'a motiune:

Pana ce afacerile nóștre archidieceșane nu 'si voru luá érașu cursulu loru normalu; pana ce organismulu nostru bisericescu nu va funcționá regulatu și nu va corespunde înaltei sale chiamari; pana ce invetiamentulu confessionalulu nu va fi pusú în condițiuni favorabile progresului; pana ce nu se voru luá mesuri, cá constituțiunea nóștra bisericéșca, sancționata de Majestatea S'a imperatulu și regele nostru, se se sustiena în tóta întregitate ei; pana ce nu se voru dá și creá garantii îndestulitórie pentru regulatulu și neînteruptulu cursu alu agendeloru archidieceșane: — pana atunci sinodulu archidieceșanu se declara în permanentia.

Presidiulu, înainte de a admite la votu acéșta motiune, declara, ca ea ar' afirmá multe, cari înse în modulu, în care ar' fi espuse, ar' fi lipsite de basa. Recunósce de altcumu, ca esista reu în archidieceșă, ca scaderile ce se vedu, potú iritá și necaji pe cineva, dér' ca ar' fi écutabilu a esplicá acele rele din unu punctu de vedere mai umanu, ca-ciea toti potemu retaci. S'au întemplatú unele séu altele, cari paru a fi în defavorulu archidieceșei, înse densulu (archiepiscopulu) va lamuri lucrulu la tempulu seu, și atunci se va vedé, ca în interesulu dieșei s'a fatutu, ce s'a facutu. — Supunendu-se cererea urgentiei la votu, sinodulu o respinse și transpune motiunea comisiunei pentru propuneri.

Se pune la ordine propunerea lui Romanu, pe care propunatoriulu si-o apera în contr'a imputarei, ca ar' taiá în competenti'a cuiva. Esmiterea acestei comisiuni după densulu er' avé mai multu unu scopu informativu. Déca se voru aflá pedeci, atunci ea 'si va dá șfatulu și ajutoriulu seu pentru împlinirea grelei chiamari a metropolitulu. E. Macelariu spriginése propunerea. Deputatulu Boiu sustiene, ca propunerea acéșta e de o natura cu a lui Brote, prin urmare e de a se dá și acéșta comisiunei pentru propuneri. La aceste presidiulu observa, ca améoué propunerile-su îndreptate în contr'a persoanei sale. Ce privește propunerea lui Brote: presidiulu o numése de unu atentatu îndreptatu oblu în contr'a persoanei sale. Marturisește și densulu (presidiulu), ca afacerile nu mergu asiá cá se multiaméșca pe toti, regreta înse, ca ore care considerari 'lu împedeca de a înfacisiá lucrulu în starea s'a adevérata. Speréza înse, ca la timpul seu tóte voru veni la lumina și atunci cei nemulțumiti voru avé ocașiune a judecá mai afundu în totu cuprinsulu lucrului. Sinodulu decide apoi a transpune propunerea lui Romanu comisiunei pentru propuneri.

Statistic'a studentiloru romani.

Societatea academica sociala literaria „Romani'a - Juna“ din Vien'a ne tramite spre publicare urmatoriulu appellu:

„P. T. Domnule! Sciinti'a și puterea morala sunt stalpii fericirii popóreloru.

Aceste bunuri, posedendu-le unu poporu póte fi siguru de o viétia înfloritórie, de o viétia temeinică. Representantulu acestoru factori poternici este inteliginti'a unui poporu, sunt individii, cari posedu o școlă.

Noi Romanii, — asta o recunescu și strainii, amú facutu în timpul de abiá 30 de ani pasi gigantici pe terenulu culturiei: dispunemu de o inteligintia numeróșă din tóte speciile. Fara a ne teme, ca comitemu erórea de lauda propria, putemu afirmá, ca pe lenga tóta vitregitatea tempuriloru, zelulu de a dovedi Europei, ca suntemu unu poporu, care nisuesce la adevérat'a cultura, — este viu la noi. Dér' ast'a nu e de ajunsu. Candu o parte însemnata a poporulu romanu este în ajunulu de a intrá într'o era nóua, e necesariu a ne mesurá puterile, spre a ne poté formá o idea în catuva clara despre venitoriulu celu mai apropiatu.

Societatea „Romani'a-Juna“, ai carei reprezentanti avem onóra a fi, crede ca va poté realisá acésta idea, componendu si publicandu o „statistica a tuturor studentiloru romani aflatiori la scólele superióre ale Europei.“ Societatea numita se crede chiaru indatorata a face acést'a, dupa-ce publiculu romanu si-a esprimitu in publicitate de repetite ori vii'a dorintia, de a possede o atare statistica.

Este evidentu, ca acést'a e posibilu numai prin concursulu publiculu romanu, a onor. Decanate dela institutele superióre romane (cu rangul academicu) si cu deosebire prin concursulu domniloru studenti romani de pe la diferitele universitati.

Scusati-ne, P. T. Domnule, déca ne permitem a Ve cere si concursulu D-Vóstre, care, ne place a crede, ca nu ni-lu veti refúsá. Ve rogamu deci, aveti bunetatea a ne impartasi celu multu pana in 1-a Octobré st. n. a. c. — sub adress'a societatii „Romani'a-Juna“, Vien'a I., Sonnenfelsgasse No 1 —: a) numele b) specialitatea studiului si c) locul nascerei tuturor acelor domni studenti romani dela scólele superióre ale orasiului, in care Ve aflati. Asemenea Ve rogamu a ne impartasi: d) numele si e) ocupatiunea parintiloru respectiviloru domni.

In fine, la casu de sciti, ca se afla in vreunu orasiu mai micu séu la vreunu institutu mai puçinu cunoscutu unulu séu mai multi studenti romani, cari facu studii superióre, — Ve rogamu, a ne incunosciintiá, déca Ve este posibilu, si despre numele si adress'a acelor domni, spre a poté intrá in corespondintia cu densii. Contamu P. T. Domnule, pe spriginulu D-Vóstre, asigurandu-Ve de destins'a stima ce V'o pastramu.

Vien'a, 24 Maiu, 1878.

Drd. Octaviu Blasiánu, Basiliu Voin'a,
Presiedinte. Secretariu.

D i v e r s e.

(Reuniunea romana de gimnastica si de cantari in Brasiovu.) Dumineca in 21 Maiu (2 Iuniu) 1878 Reuniunea acést'a va face o excursiune colegiala in stejarisii dupa programulu urmatoriu: 1. Membrii se aduna la 1½ d. p. inaintea locuintei presiedintelui (casele Jordache Davidu) 2. Precise la 2 óre va fi plecarea cu musica militara prin strad'a Scheiloru si prin strad'a Furcói n. susu. 3. Dupa sosire se va rosti unu discursu de bineventare de catra conducetoriulu conveniriloru colegiale, dupa care va urmá: a) Fuga in cercu, esecutata de gimnasticii (cu musica) b) Cantece de excursiune choru micstu de I. Rheinberger. c) Doue animi nu-mida u pace, hora pentru choru micstu de G. Dim'a d) Remasu bunu corului, coru micstu de F. Mendelssohn-Bartholdy. e) Ploea hora populara, pentru coru micstu de G. Dim'a. f) Intrecere in fuga cu premii, esecutata de membrii insinuati 4. Dansu. 5. Reintórcerea la 7½.

(Festivitatile latine.) Cetimu in „Dorobantiulu.“ Mai multi cetatiani, mare parte deputati, cu ocaziunea inaugurarii festivitatiloru latine dela Montpellier, au adresatu comitetului diriginte o telegrama de felicitare in numele compatriotiloru lor, invitádu congressulu, ca sesiunea viitória (Septembre 1879) s'o tiena in Bucuresci. Comitatu a respunsu telegraficu dlui Urechia, ca „multiamesce cu emotiune si ca primesce propunerea cu bucuria, in numele Latiniloru intruniti la Montpellier.“

(Sciri merunte din Romani'a.) Cetimu in „Rom. Lib.“, ca ministeriulu de resbelu impreuna cu alu instructiunei publice avú frumós'a idea a insarciná pe d. Socecu cu publicarea unei editiunei a poesieloru, cu cari d. V. Alexandri canta viteji'a osteniloru romani, spre a se impartii gratis in armata. — Clubulu tinerimeii din Bucuresci, indata ce a aflu de marele triumfu alu poetului Alexandri, la concursulu dela Montpellier, a felicitatu telegraficu pe bardulu latinatatii. — Adunarea deputatiloru a votatu unu creditu estraordinariu de 478, 277 lei 69 bani pe sémn'a ministeriului de finacie, pentru cheltuielile ce va necesitá in cursulu anului 1878 fabricarea monetei de aur si de bronzu; apoi unu creditu estraordinariu de 1,200,000 lei spre a servi, cá a-conto societatii actionariloru cailoru ferate romane pentru transporturile de persóne si materiale militare. — In aceea-si siedintia adunarea recunoscu drepturile de cetatianu romanu

dlui Teofilu Francu, romanu din Transilvani'a si dlui Nicolae Luc'a, romanu din Madedoni'a. — „Rom. Lib.“ afla ca scól'a din comun'a Stefanesci, jud. Ilfov, sta de mai multu timpu inchisa, din caus'a absentiei invetiatorului: acestu conscientiosu dascalu nu merge la Stefanesci, decatu a-si luá salariulu. Este tristu ca asia cevasi s'a potutu intemplá in tíera. Numit'a fóia face bine, ca biciuiesce aspru nepasarea condamnabila a dascalului si a revisorelui seu.

— „Monitoriulu“ publica o adresa, prin care romanii din Cairo, capital'a Egiptului, au felicitatu pe Domnitoriulu Carolu cu ocaziunea solemnitatii dilei nascerii Sale. Ei, desi departe de sinulu patriei romane, trimitu calduróse felicitari eroicului suveranu si Dómnei gratióse, bune si patriote, manifestandu totodata multamire si recunoscintia catra tener'a si vítéz'a armata. Adress'a e subscrisa de 14 membrii ai comitetului alesu de colonia. — D. Tom'a Bagdatu proprietariu mare si deputatu, audiendu, ca primul volumu din „Istori'a critica a Romaniiei“ de d. Hasdeu care tractéza despre intinderea teritoriala a Romaniiei prin urmare si despre drepturile ei asupra Basarabiei, s'a tradusu in limb'a franceza de d. Damé, dér' nu s'a potutu imprimá pana acuma, a oferitu intr'o scrisóre adresata „Romanului“ sum'a de 600 lei noui spre scopulu acést'a. O nobila si onorifica ofranda! — In Moldov'a e mare seceta, din care causa porumbulu n'a resaritu, ear' graulu e amenintiatu. Duminec'a trecuta, ne spune „Cur.-Bal.“, s'au facutu in Iasi rogatiunile pentru plóie. Procesiunea a plecatu dela metropolia. P. S. Archiereulu Bobulescu vicariulu Metropoliei incungiuratu de inaltulu cleru, cu icónele au strabatutu stradele pana la Copou unde se facura rogatiunile si santirea apei. Cu tóta caldur'a a asistatu lume multa. Providenti'a a ascultat aceste rugi, ca-ci sér'a o plóia abundanta, care durá vreo 2 óre, recori pamentulu. Déca plóia ar' fi tienutu tóta nóptea, ar' fi fostu totu ceea ce era de doritu.

(O explosiune la Paris.) Aducemu inca cateva detale asupra acéstui durerosu accidentu. Dupa „Telegrafulu“: Nóptea, care a urmatu explosiunea a fostu intrebuintiata in scóterea cadavreloru si a obiectelor ce mai potusera scapá printre malurile de derimaturi. Pentru cá lucratorii se póta lucrá, s'au stabilitu indata vreo 80 lampe in lungulu faciadei caseloru distruse. Architectii prefecturei au incercatu se scape o deschidatura, care se permite a ajunge in midiuloculu ruineloru trecundu prin n. 24, dér' au renuntiatu la acést'a idea, care presentá pericole reale pentru ómenii ce se intrebuintiau. Soldatii condusi de oficierii de geniu au inceputu se faca unu siantiu prin strada. Cu catu se ridicau sframaturile, foculu care era inabusitu sub acele enorme gramedi se aprindea din nou. Nu mai e nici o indoiéla, ca toti nenorociti, cari n'au fostu ucisi, indata au muritu asfixiati de fumu. Sapaturile au datu la lumina intre altele multe, cadavrele a patru victime: dómn'a Felipon si patru servitóre ale sale. La 10 ore, se terminá cu derimarea unoru ziduri de la casa N. 20 si 25 din strad'a Beranger, se potú scóte fara pericolu cadavrulu unui omu ale carui picioare numai fusesera descoperite. Lucrarile au continuatu tóta nóptea, la lumin'a lampelor instalate. Se deduse ordine negutiatoriloru de vinuri din strad'a Beranger se 'si tiena stabilimentele deschise pentru cá lucratorii se póta luá ceva nutrimente la trebuintia. Era unu spectacolu tristu si curiosu totu de odata. La lumin'a gazului, se vedeau pompierii, soldatii, lucratorii, intrecundu-se in ardóre. Viediendu cineva activitatea acestoru ómeni, ar' fi crediutu, ca spera inca a mai gasi vii sub derimaturi. La 6 ore diminéti'a, se descoperi cadavrulu dlui Delujane, in etate de 22 ani; elu esise de a casa in momentulu accidentului spre a se duce se prandiésca. Operatiunile de scapare s'au urmatu a doua di fara intrerupere si s'au descoperitu alte patru cadavre. Alte noui cadavre voru fi de siguru descoperite, ca-ci multi din cei, cari locuiau cas'a nu s'au gasitu.

Eata acuma cateva notitie asupra materiei, care prin explosiune a produsu sinistrulu. Acést'a materi'a se numesce fulminantu de mercuriu; ea a fostu descoperita in 1800 de chimistulu Howard. In stare de umediala, fulminantulu de mercuriu nu e periculosu; in stare de uscatiune este din contra prea periculosu si sub lovitur'a expansiunei, elu face explosiune. Fulminantulu de mercuriu se tratéza cu puçina caldura, prin alcoolu concentratu intr'o disolutiune de mercuriu. Dupa cateva minute, mass'a lasa o pulbere cenusia.

Acést'a e fulminantulu de mercuriu; spalatu cu apa destilata se conserva sub apa, de care ilu desparte si 'lu usuca la aeru candu e a se intrebuintia. Unu chilogramu de mercuriu produce 1200 grame de fulminantu. Detunandu sub o massa de cupru, fulminantulu ridica la o inaltime de 30 ori mai considerabila de catu prafulu de pusca, adica diece chilograme numai de fulminantu producu intensitatea explosiunei unei incarcaturi de 150 pana la 300 chilograme earba ordinaria. Fulminantulu de mercuriu unitu cu silitre de jumetate greutate se serva la facerea capsuleloru de resbelu franceze. Este destulu 1250 grame de fulminantu pentru a prepará 40,000 cartusie. Dupa declaratiunea dlui Blanchon, magazinulu din strad'a Beranger contienea 8000 grose de capsule reprezentandu 576.000 capsule esplosibile. Déca in locu de fulminantu de mercuriu foculu ar' fi atinsu in pivniti'a dlui Blanchon dinamita, accidentulu ar' fi fostu de siguru inlaturatu, ca-ci aceste substantie nu detuna candu sunt numai aprinse, ci ardu incetu.

(„Orpheus“.) A mai aparutu in Budapest'a sub redactiunea dlui Goll János si Kisromai M. Béla si Nr. 9 si 10 alu brosiurei periodice musicale „Orpheus“ din lun'a Maiu, care contiene pe 15 pagine urmatóriele piese: Tolnay G. I. „A. Czimbalmos“: Magosan repül a daru... — cantece popularu. — Fenyves Károly. „A. külföldi hazatérte“, fantasie pentru pianu cu 4 mani. — Fest Kálmán „Fanny-Valsu“ pentru pianu. — Németh Imre „Polca Mazur“. — Weinberger Al. „Polca Française“. Orpheus costa pe 1 anu 4 fl. 50 cr. pe ½ anu 2 fl. 50 cr. pe trei luni 1 fl. 30 cr. Cate doue numere 60 cr. Editiunea fóiei se afla, Budapest'a II ker. fúteza Nr. 20.

MUNTII · Nemernicu, Piscu Leurdiei, Galm'a Secarei, Steós'a mica, Mirele, Zánóg'a mortului, Zánóg'a ulita, Laculu rosii jumetate si Poienile lui Martinu, in numeru de 9, situati in judetiulu Prahov'a, plaiulu Comarnicu pana in hotarulu Transilvaniei, in dreptulu comunei Sacelele, se dau cu arenda spre pasiune, si padurile de pe acesti munti spre taiere, cu incepere dela Santulu Dumitru 1878. Doritorii se potu adressá la subsemnatulu proprietariu in Pitesci.

1—10

N. Bratianu.

C o n c u r s u.

Pentru ocuparea postulu cantoreo-docentiale din comun'a Arpihatu situata in Protopopiatulu Basesciloru, pe lunga solutiune anuala de 200 fl. v. a. si cuartiru naturalu se deschide prin acést'a concursu pana in 15 Iuniu st. n. a. c.

Doritorii de a ocupá postulu acést'a sunt avisati recursale sale cu testimoniu de cualificatiune si atestatu de moralitate pana in diu'a susu insemnata ale substerne senatului scolaru din locu.

Basesci, 7 Maiu 1878.

3—3

Gregoriu Popu,
A.-Diaconulu Basesciloru.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 31 Maiu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.85	Oblig. rurali ungare	77.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu)	66.40	„ „ Banat-Timis.	78.—
Losurile din 1860	114.50	„ „ transilvane.	—
Actiunilebancei nation.	810.—	„ „ croato-slav.	79.—
„ instit. de creditu	229.80	Argintulu in marfuri	103.20
Londr'a, 3 luni.	118.65	Galbini imperatesci	5.59
		Napoleond'ori	9.48
		Marci 100 imp. germ.	58.50

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioane Gött si fiu Henricu.